

Köpkraftsparitetsundersökningen (PPP)

2005

24 06 00-7

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Priser och konsumtion

A.2 Statistikområde

Köpkraftspariteter

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

A.4 Beställare

Myndighet/organisation: Eurostat
Kontaktperson: Jean-Claude Roman
Telefon: +352 4301 33548
Telefax: +352 4301.33989
e-post fornamn.efternamn @cec.eu.int

A.5 Producent

Myndighet/organisation: SCB
Kontaktperson: Maria Åhl
Telefon: 08-506 945 41
Telefax: 08-506 946 04
e-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt SFS: 2001:99 och 2001:100.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

A.8 Gallringsföreskrifter

A.9 EU-reglering

Council Regulations (1260/99 and 1267/99 both of 21.6.99). Annex XI of the Staff Regulation laid down in Council Regulation (ECSC, EEC, EURATOM) 3830/91, JO nr L361 of 31.12.91 p. Council Regulations nr 2052/88 and 2081/93 (structural funds) and Council Regulation 1164/94 (cohesion funds).

A.10 Syfte och historik

Undersökningens syfte är att ge underlag för internationella realekonomiska jämförelser. En fullständig undersökningsomgång genomförs i etapper under en treårsperiod. Undersökningen är världsomspännande och Sverige ingår - liksom övriga tjugofyra EU-länder samt Norge, Island, Schweiz, Turkiet, Bulgarien och Rumänien - i den ländergrupp för vilken undersökningen administreras av Eurostat. OECD administrerar undersökningen för övriga OECD-länder. Från Eurostat:s undersökning redovisas resultat för varje år fr.o.m. 1991 medan OECD redovisar resultat för vart tredje år; de s.k. referensåren

Sverige deltog i OECD:s undersökningar för år 1985 och 1990 men övergick 1991 till den av Eurostat administrerade ländergruppen.

A.11 Statistikanvändning

Bland undersökningens viktigare användare återfinns olika EU-organ, internationella organisationer (FN, OECD, Världsbanken, IMF), regeringskansliet, institut för ekonomisk analys, enskilda forskare, ekonomi- och andra journalister, företag och privatpersoner som underlag för lönesättning och löneförhandlingar.

Paritetstal för valutors köpkraft (PPP) möjliggör internationella ekonomiska jämförelser, därigenom att de kan utnyttjas till att jämföra eller kombinera nationalräkenskapsdata för olika länder eller ländergrupper. Med hjälp av paritetstalen kan BNP och dess komponenter värderas till enhetliga priser, dvs. prisnivåskillnaderna mellan länderna elimineras. PPP utnyttjas i första hand vid volymjämförelser men har också fått stor användning för att jämföra prisnivåer (både totalt och för olika varugrupper) och levnadskostnader.

A.12 Uppläggning och genomförande

Sverige ingår fr o m 1991 i följande tre regionala jämförelser:

- 1) Eurostat (avser för närvarande de tjugofem EU-länderna samt Norge, Island, Schweiz, Turkiet, Bulgarien och Rumänien),
- 2) OECD (avser OECD:s 29 medlemsstater) och
- 3) ECE (avser länderna i väst- och östeuropa).

Undersökningen administreras av Eurostat och de länder som ingår har delats in i tre ländergrupper. I Sveriges grupp ingår de nordiska länderna, de baltiska länderna, Irland och Storbritannien. Finland är ledarland för denna grupp. Undersökningen täcker privat och offentlig konsumtion samt bruttoinvesteringar (summan av dessa tre plus handelsnettot blir bruttonationalprodukt). Varje delundersökning inleds med en förundersökning där man försöker komma fram till gemensamma produkter för prismätning. De insamlade priserna granskas i första hand av respektive grupps ledarland, men också av Eurostat och av respektive land. Varje år genomförs två undersökningar av konsumentvaror och -tjänster samt en hyresundersökning. Uppgifter om lönekostnadsnivåer för olika yrken erhålls genom särskilda bearbetningar av SCB:s reguljära lönestatistik och används för att skatta paritetstal inom offentlig konsumtion. Investeringsvaru- och byggnationsundersökningen görs vartannat år. Eurostat publicerar data för ett år i taget och priser för de varor och tjänster som inte har prismätts det aktuella året räknas fram med hjälp av konsumentprisindex för respektive land.

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Köpkraftspariteter (reala växelkurser) och prisnivåindex.

Paritetstal för köpkraft är omräkningstal för olika valutor. Paritetstalen gör det möjligt att jämföra värden för olika länder i enheter med samma köpkraft. Ett paritetstal mellan två valutor är lika med kvoten mellan de belopp som behövs för att köpa samma mängd varor och tjänster i respektive land.

Förhållandet mellan köpkraftsparitet och växelkurs ger uttryck för hur dyrt det är i ett land i förhållande till i ett annat. Prisenivåindex definieras som kvoten mellan paritetstalet och växelkursen och talar om förhållandet mellan de belopp, av en gemensam valuta, som utgår för att köpa samma mängd varor och tjänster.

1.1.1 Objekt och population

Transaktioner avseende varor och tjänster i privat och offentlig konsumtion samt bruttoinvesteringar. Populationen utgörs av samtliga de transaktioner som genereras av denna konsumtion/investering.

1.1.2 Variabler

Huvudvariabeln är pris. Priset ska vara marknadspris utan särskilda villkor t.ex. i form av medlemsrabatter, rabattkuponger etc. För konsumentundersökningarna ska priset vara inklusive moms.

1.1.3 Statistiska mått

Köpkraftspariteter (reala växelkurser) och prisnivåindex.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Tabelluppgifter publiceras för köpkraftspariteter och prisnivåindex för ca 36 underindelningar (kategorier av varor och tjänster). Redovisning sker för enskilda länder och grupper av länder (t.ex. EU).

1.1.5 Referenstider

Helår (kalenderår).

1.2 Fullständighet

Publicerade data täcker in alla varu- och tjänstegrupper som ingår i BNP.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Den främsta osäkerhetskällan är svårigheter att i de enskilda länderna identifiera produkter som är vanligt förekommande i olika länder samtidigt som de ska vara direkt jämförbara mellan de enskilda länderna. För jämförelser på aggregerad nivå är tillförlitligheten relativt hög medan den är lägre för disaggregerade delresultat.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Varu-/tjänsteurvalen - som är gemensamma för samtliga deltagande länder - kan anses ge en god produktmässig täckning av Sveriges BNP. I förundersökningen till varje delundersökning kan och ska länderna påverka urvalet så att det passar det egna landet.

Det svenska urvalet av noteringsställen görs som regel separat för varje produktgrupp (Företagsregistret eller subjektivt). Subjektiva urval används när det är svårt att genomföra slumpmässiga urval, t.ex. för att samla in priser för kinamat. Urvalen är oftast begränsade till Stockholm men är ibland rikstäckande.

2.2.2 Ramtäckning

Inga kända brister.

2.2.3 Mätning

Uppgiftsinsamling sker genom butiksbesök, telefonintervjuer, postenkät eller genom uttag från befintliga register vid SCB. Extern konsult svarar för vissa kalkyler avseende kostnader inom byggnads- och anläggningsverksamhet.

2.2.4 Svartsbortfall

Försumbart.

2.2.5 Bearbetning

Bearbetning av data sker både i respektive land (dataregistrering) och ledarländerna för de tre ländergrupperna (Finland för Sveriges del; granskning och sammanställning) samt vid Eurostat (slutliga beräkningar, sammanställning och publicering).

2.2.6 Modellantaganden

Varje land måste mäta minst en produkt för varje s.k. basgrupp (lägsta nivå som beräkningar görs för). Den måste vara gemensam med minst ett annat land för att jämförelser ska kunna göras. I land 2 finns kanske en vara som finns i land 3 som sedan har en annan vara som finns i ett annat land. Prisjämförelserna länkas ihop land för land. För Sveriges del börjar man ofta sammanvägningarna med något av de nordiska länderna eftersom produkterna sammanfaller i högre grad än för andra länder.

Av de produkter som ett land ska prismäta markeras de som anses vara särskilt representativa för landet. För att priser ska gå att jämföra krävs att länderna har ungefär en lika stor andel representativa produkter. Ett land som har markerat för många representativa produkter tenderar att få en något högre prisnivå eftersom man då även får med produkter som är mindre representativa och produkter med små volymer tenderar att ha högre pris. Å andra sidan kan ett land som kanske inte har med sin mest representativa produkt utan markerar en produkt som egentligen är mindre representativ också få en överskattad prisnivå.

Produkterna som prismäts ska också vara representativa för den basgrupp (ungefär del av BNP) som ska mätas. Produkterna måste också vara jämförbara mellan länderna.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Ingen redovisning av osäkerhetsmått förekommer för närvarande.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Prisuppgifter för olika produkter samlas in vart tredje år enligt ett rullande schema. Löner och hyror samlas in varje år. Investeringsvaror och byggnadskonstruktion samlas in vartannat år. Publicering sker årligen. De uppgifter som avser ett annat år skrivs fram med hjälp av nationella konsumentprisindex.

3.2 Framställningstid

Huvudrapporten från Eurostat publiceras normalt två år efter referensåret. SCB:s publikation kommer några månader senare.

3.3 Punktlighet

Punktlighet har successivt förbättras. Under 1999 publicerade Eurostat data för 1995 och 1996 (en publikation) på våren, medan data för 1997 kom i november. SCB:s publikation för 1995 och 1996 kom i juni 1999 och för 1997 under våren 2000. Under år 2001 publicerade Eurostat data för 1999.

4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Sverige har deltagit i OECD:s undersökningar 1985 och 1990 samt i EU:s fr.o.m. 1991. OECD redovisar omperiodiserade och delvis extrapolerade huvudresultat i tidsserier fr.o.m. 1970. I en rapport som SCB publicerade hösten 1999 finns några sammanställningar över tidsserier.

Statistiken över köpkraftspariteter är i första hand designad för att göra jämförelser mellan länder ett visst år. Jämförelser över tiden bör därför göras med försiktighet.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Indelning i områden kan jämföras med statistik över bruttonationalprodukten. Indelningen i varor och tjänster är inte exakt densamma som för konsumentprisindex och harmoniserat konsumentprisindex, vilket försvårar jämförelser.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

De årliga resultaten presenteras i Sveriges offentliga statistik: SM PR15.

Hösten 1999 gjorde SCB ett uppdrag åt regeringen om Sveriges konsumentprisnivåer i jämförelse med EU:s medlemsländer. Framskrivning av prisnivåer finns t.o.m. tredje kvartalet 1999. Rapporten finns att beställa hos SCB.

Eurostats och OECD:s motsvarande resultatredovisning presenteras i följande

publikationer:

- Eurostat: Purchasing Power Parities and....(huvudrapport)
- Eurostat: meddelande i serien Rapid Reports
- Eurostat: Consumer Prices in the EU (årlig)
- Eurostat resp. OECD: National Accounts (årsböcker)
- OECD: Purchasing Power Parities and....(huvudrapport)
- OECD:Main Economic Indicators (månatliga uppdateringar)

Resultat från de internationella köpkraftsparitetsundersökningarna redovisas också i publikationer som ges ut av FN (ECE). Resultaten finns också tillgängliga i Eurostats och OECD:s databaser samt Sveriges Statistiska Databaser (SSD).

5.2 Presentation

Ovan nämnda huvudrapporter från Eurostat och OECD innehåller en sammanfattande resultatredovisning samt en tämligen ingående beskrivning av PPP-undersökningens teoretiska fundament och metodologiska uppbyggnad.

5.3 Dokumentation

I första hand huvudrapporter och statistiska meddelande enligt ovan. Härutöver kan hänvisas till skrifter från FN, OECD och Eurostat, t.ex. Kravis-Heston-Summers: World Product and Income, 1982 och T P Hill: Multilateral Measurements of Purchasing Power and Real GDP, 1982.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Åtkomst till primärmaterial/mikrodata administreras av Eurostat och begränsas av EU:s sekretesslagstiftning samt - för uppgifter avseende enskilt land - av den sekretesslagstiftning som gäller i landet i fråga.

5.5 Upplysningstjänster

För upplysningar om SCB:s PPP-undersökningar vänd Dig till Maria Åhl, tfn 08-506 945 41; e-post fornamn.efternamn@scb.se eller Prisprogrammet vid SCB, tfn 08-506 944 68; e-post priser@scb.se